

Sygnatura akt VI U 417/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Michalska

Protokolant st. sekr. sądowy Aneta Symeryak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 lipca 2015 roku

sprawy z odwołania S. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

z dnia 31 marca 2015 roku znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przyznanie świadczenia przedemerytalnego

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 31 marca 2015 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje S. B. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 20 lutego 2015 roku.

Sygn. akt VI U 417/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony S. B. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 29.04.2015 r. znak (...) odmawiającej mu prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu wskazał, że spełnia warunki do przyznania w/w świadczenia.

Pozwany - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podniósł, iż ubezpieczony nie spełnia przesłanek warunkujących przyznanie mu świadczenia przedemerytalnego, w szczególności nie została z nim rozwiązana umowa o pracę z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił co następuje:

S. B. urodził się dnia (...) Posiada okres ubezpieczenia wynoszący 35 lat, 2 miesiące i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W dniu 02.01.2013 r. ubezpieczony S. B. zawarł umowę o pracę na czas nieokreślony z Zakładem (...) K. B.. Następnie w dniu 31.04.2014 r. umowa o pracę została ubezpieczonemu wypowiedziana z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. W uzasadnieniu jako przyczynę wypowiedzenia wskazano likwidację stanowiska pracy. Po rozwiązaniu stosunku pracy ubezpieczony w dniu 14.08.2014 r. zarejestrował się w Powiatowym Urzędzie Pracy i od tego dnia nabył prawo do zasiłku dla bezrobotnych, który pobierał przez okres 6 miesięcy. W okresie pobierania zasiłku ubezpieczony nie odmówił bez nieuzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji zatrudnienia (lub innej pracy zarobkowej) albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód : umowa o pracę, k. 10-11, wypowiedzenie, k. 12; świadectwo pracy, k. 17-18 t. V akt ZUS; zaświadczenie, k. 19 t. V akt ZUS;

W chwili wypowiedzenia ubezpieczonemu umowy o pracę w Zakładzie (...) K. B. zatrudnionych poza nim było jeszcze dwóch pracowników. Mąż K. P. na stanowisku stolarza i jednocześnie pełnomocnika K. B. oraz pomocnik stolarza-K. D.. Pracodawca ubezpieczonego z uwagi na pogorszenie sytuacji finansowej wynikającej ze zmniejszonej ilości zleceń zmuszony był zlikwidować jedno stanowisko pracy. Mając na uwadze kryteria tj. sprawność fizyczną, stan zdrowia, możliwość uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przydatność dla dalszego prowadzenia Zakładu zdecydował o wypowiedzeniu umowy o pracę ubezpieczonemu. Pozostali pracownicy mieli odmienne zakresy obowiązków, byli bardziej sprawni fizycznie, a ich stan zdrowia był znacznie lepszy niż ubezpieczonego.

Dowód: pełnomocnictwo, k. 9; oświadczenie, k. 13; zeznania świadka K. D. (00:03:35), k. 28v, zeznania świadka P. B. (00:13:16), k. 28v-29; przesłuchanie ubezpieczonego (00:22:43), k. 29;

W dniu 19.02.2015 r. do organu rentowego wpłynął wniosek ubezpieczonego o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy decyzją z dnia 29.04.2015 r. znak (...) odmówił mu prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Dowód: wniosek, k. 12-14 t. V akt ZUS, decyzja, k. 56 t. V akt ZUS;

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem kontroli Sądu była decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 29.04.2015 r. znak (...) odmawiająca ubezpieczonemu S. B. prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2013 poz. 170 ze zm.) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej "ustawą o promocji zatrudnienia", w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub

3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej "ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych", i za ten okres opłacała składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do

renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

W świetle ust. 2 w/w artykułu za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z kolei jak stanowi ust. 3 w/w artykułu świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;

2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego jest uzależnione od łącznego spełnienia wszystkich wymienionych warunków.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23.05.2012 r. w sprawie I UK 437/11 orzekł, że celem świadczenia przedemerytalnego, jako jednego ze środków zapobiegania bezrobociu, jest pomoc osobom, które w określonych okolicznościach utraciły zatrudnienie lub inne źródło utrzymania i - ze względu na wiek oraz odpowiednio długi staż ubezpieczeniowy - z jednej strony nie mają szans na kontynuowanie aktywności zawodowej na rynku pracy, a z drugiej strony w niedługim czasie będą mogły ubiegać się o emeryturę.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że bezspornie ubezpieczony urodził się dnia (...) i na dzień rozwiązania stosunku pracy posiadał ukończone 61 lat, pobierał zasiłek dla bezrobotnych przez okres co najmniej 180 dni, nie odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia i złożył wniosek o przyznanie świadczenia w wymaganym ustawą czasie. Poza sporem pozostawało również posiadanie przez ubezpieczonego okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 35 lat, 2 miesięcy i 23 dni.

W okolicznościach niniejszej sprawy znaleźć mogłyby zastosowanie wyłącznie przepisy art. 2 ust. 1 pkt 1 albo pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, gdyż ubezpieczony nie prowadził działalności gospodarczej, nie przebywał na rencie z tytułu niezdolności do pracy oraz nie posiadał wskazanych w pozostałych przepisach okresów uprawniających do emerytury.

Po dokonaniu analizy zgromadzonego materiału dowodowego Sąd wykluczył również zastosowanie jako podstawy roszczeń ubezpieczonego art. 2 ust. 1 pkt 1 bowiem jak wynikało z akt sprawy nie doszło do likwidacji lub niewypłacalności pracodawcy ubezpieczonego.

Kwestią wymagającą zważenia zatem pozostawało czy ubezpieczony spełnia przesłanki określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

Spór pomiędzy stronami sprowadzał się do ustalenia czy do rozwiązania stosunku pracy ubezpieczonego doszło z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 29 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz. U. 2013.674) użycie sformułowania „ przyczyny dotyczące zakładu pracy” - oznacza:

a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,

b) **rozwiązanie stosunku pracy** lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub **likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,**

c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy.

W orzecznictwie wskazuje się, że „przyczyny ekonomiczne to takie przyczyny, nieodłącznie związane lub bezpośrednio wynikające z niedoboru środków finansowych na podstawową sferę działalności pracodawcy, które w prosty sposób prowadzą do ograniczenia zatrudnienia przy określonym rodzaju pracy poprzez likwidację stanowiska pracy. (por. wyrok sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 05.06.2013 r., sygn. akt III AUa 1246/12)

Na okoliczność przyczyn rozwiązania umowy o pracę ubezpieczonego Sąd przeprowadził dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, dokumentów przedłożonych przez ubezpieczonego, zeznań świadków P. B. i K. D. i przesłuchania ubezpieczonego.

Z wypowiedzenia umowy o pracę i świadectwa pracy ubezpieczonego wynikało, że był zatrudniony od dnia 02.02.2013 r. do dnia 31.07.2014 r. w Zakładzie (...) K. B., a stosunek pracy został rozwiązany za wypowiedzeniem na podstawie art. 30 § 1 pkt. 2 k.p. w związku z likwidacją stanowiska.

Świadek K. D. i P. B. zgodnie zeznali, że w okresie wypowiedzenia ubezpieczonemu umowy o pracę w Zakładzie (...) K. B. poza nim zatrudnieni byli jeszcze tylko świadkowie. Wyjaśnili, że ubezpieczony pozostawał zatrudniony na stanowisku stolarza, miał problemy ze zdrowiem m.in. ze wzrokiem oraz wynikające z doznanego wypadku przy pracy na stanowisku palacza c.o. Świadcowie zgodnie wyjaśnili, że poza ubezpieczonym na stanowisku stolarza zatrudniony był jeszcze P. B., który dodatkowo był pełnomocnikiem Zakładu i (...). Według zeznań świadków P. B. poza obowiązkami stolarza zajmował się również kontaktami z Klientami, zamówieniami towarów oraz organizacją pracy. Świadcowie podali, że K. D. zatrudniony pozostawał na stanowisku pomocnika stolarza i jego zakres obowiązków znacznie różnił się od zakresu obowiązków stolarza. Pomocnik stolarza nie miał bowiem uprawnień do pracy na maszynach stolarskich. Świadcowie zgodnie wyjaśnili, że do wypowiedzenia umowy o pracę ubezpieczonemu doszło na skutek złej kondycji finansowej pracodawcy. Świadek P. B. wyjaśnił, że w tym czasie podejmowali współpracę z firmą zagraniczną co wiązało się z okresem próbnym, kiedy to wysyłali wyłącznie próbki tworzonych przez siebie produktów – nie uzyskując z tego tytułu zysków. Jednocześnie podał, że aby utrzymać się na rynku konieczne było zwolnienie jednego pracownika. Mając na uwadze stan zdrowia ubezpieczonego, jego niską sprawność fizyczną i brak potrzeby zatrudniania dwóch stolarzy, K. B. podjęła decyzję o wypowiedzeniu umowy o pracę ubezpieczonemu. Jednocześnie świadkowie wskazali, że od początku 2015 r. sytuacja finansowa Zakładu poprawiła się wobec czego

doszło do zatrudnienia dwóch nowych pracowników, jednakże z uwagi na niepewność sytuacji na rynku zostali oni zatrudnieni na czas określony.

Powyższe okoliczności potwierdził ubezpieczony, wyjaśniając, że rozumiał dlaczego właśnie z nim rozwiązany został stosunek pracy i jakimi kryteriami kierował się pracodawca. Ubezpieczony potwierdził trudną sytuację ekonomiczną pracodawcy.

Po dokonaniu analizy całego zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadków, Sąd doszedł do przekonania, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że rzeczywistą i faktyczną przyczyną rozwiązania z ubezpieczonym stosunku pracy była likwidacja z przyczyn ekonomicznych stanowiska pracy zajmowanego przez S. B., co zgodnie z cytowanym wyżej art. 2 ust. 1 pkt. 29 b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, stanowi przyczynę dotyczącą zakładu pracy.

Sąd Okręgowy w pełni dał wiarę zeznaniom wymienionych świadków i ubezpieczonego. Zeznania te były kluczowe dla ustalenia stanu faktycznego w sprawie i pozwoliły na rozwianie wątpliwości wyłaniających się na tle dokumentów zalegających w aktach ZUS. Ponadto znajdowały one potwierdzenie w dokumentach. Sąd jednocześnie uznał za wiarygodne zgromadzone w aktach sprawy dokumenty bowiem nie ujawniły się żadne okoliczności, które mogłyby podważyć ich wiarygodność.

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż jak wynikało ze zgromadzonego materiału dowodowego pracodawca ubezpieczonego w lipcu 2014 r. z uwagi na złą sytuację ekonomiczną musiał dokonać likwidacji jednego stanowiska pracy. Kierując się obiektywnymi kryteriami dokonał wyboru pracownika do zwolnienia i nie zatrudnił do czasu poprawy sytuacji finansowej innego pracownika na jego miejsce. Zatrudnienie nowego stolarza nastąpiło dopiero po około 6 miesiącach. Tym samym nie budziło wątpliwości Sądu rozwiązanie z ubezpieczonym umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

Mając na uwadze, że ubezpieczony bezspornie spełnił pozostałe przesłanki przyznania świadczenia emerytalnego tj. ukończenie 60 lat oraz posiadanie okresu uprawniającego do emerytury wynoszącego co najmniej 35 lat Sąd uznał, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego począwszy od dnia 20 lutego 2015 roku tj. od dnia następnego po złożeniu wniosku.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 31 marca 2015 roku znak (...) orzekając jak w sentencji wyroku.